

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **T. Z.**

skazanego z art. 79 pkt. 4 lit. a i b ustawy o rachunkowości,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 12 maja 2026 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi
z dnia 28 stycznia 2026 r., sygn. akt V K 91/26,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest w pkt. 5 części
dyspozytywnej co do rozstrzygnięcia o karze łącznej grzywny i w
tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-
Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Jerzy Grubba Tomasz Artymiuk Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem nakazowym z dnia 28 stycznia 2026 r., sygn. akt V K 91/26, uznał w pkt. 1-4 części dyspozytywnej oskarżonego T.Z. za winnego popełnienia zarzucanych mu w pkt. I - IV części wstępnej wyroku czynów, wypełniających dyspozycję art. 79 pkt 4 lit. a i b ustawy o rachunkowości i za to na podstawie art. 79 pkt 4 lit. a i b ustawy o rachunkowości wymierzył mu za każdy z tych czynów karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych. W pkt. 5 tego orzeczenia na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce „kar ograniczenia wolności” wymierzonych oskarżonemu w pkt. 1-4 części dyspozytywnej wyroku wymierzył T.Z. karę łączną 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 60 złotych i zwolnił oskarżonego w pkt. 6 od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

Wobec niezaskarżenia wyroku przez żadną ze stron uprawomocnił się on w dniu 24 lutego 2026 r.

Od wyroku tego kasację wniósł w dniu 20 marca 2026 r. Prokurator Generalny. Zaskarżył powyższe orzeczenie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze łącznej grzywny, to jest w pkt. 5 części dyspozytywnej, na niekorzyść skazanego T.Z., podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego materialnego - art. 86 § 1 k.k. i art. 33 § 3 k.k., polegającego na połączeniu, orzeczonych wobec T.Z., czterech kar jednostkowych grzywny w wymiarze po 100 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na kwotę 20 złotych, a następnie wymierzeniu oskarżonemu w ich miejsce kary łącznej grzywny w wadliwym wymiarze 100 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na kwotę 60 złotych, tj. orzeczeniu liczby stawek dziennych w wymiarze niższym niż przewidzianym w art. 86 § 1 k.k., nakazującym ukształtowanie kary łącznej powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa, czyli w wymiarze nie niższym niż 101 stawek dziennych, a nadto określeniu stawki dziennej w wysokości przekraczającej wysokość stawki dziennej ustalonej przy wymiarze grzywny za podlegające łączeniu jednostkowe skazania.

W oparciu o tak sformułowany zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku nakazowego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co wobec wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k., umożliwiło jego uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z przepisem art. 86 § 1 k.k., sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych.

Ponieważ w analizowanej sprawie został wydany wyrok nakazowy należało mieć również na uwadze kategorię brzmienia art. 502 § 1 k.p.k., który to przepis stanowi, że wyrokiem nakazowym można orzec karę ograniczenia wolności lub grzywnę w wysokości do 200 stawek dziennych albo do 200 000 złotych, określając zatem zarówno rodzaj kar, jakie może orzec sąd w wyroku nakazowym, jak też ich wysokość, w tym górny pułap grzywny, który został wyznaczony na poziomie do 200 stawek dziennych albo do 200 000 złotych. Pamiętać przy tym należy, iż górny limit grzywny możliwej do wymierzenia w wyroku nakazowym dotyczy nie tylko kar jednostkowych orzekanych w takim wyroku, ale także kary łącznej grzywny (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 24 czerwca 2010 r., sygn. akt II KK 114/10; 12 grudnia 2012 r., II KK 323/12; 29 stycznia 2014 r., IV KK 436/13; 11 kwietnia 2018 r., IV KK 115/18; 30 czerwca 2020 r., IV KK 158/20).

Przepis art. 86 § 1 k.k. reguluje zasady wymiaru łącznych kar grzywny, określając ich granice w zależności od liczby stawek dziennych, a nie ich wysokości.

Wysokość stawki dziennej grzywny, ustalana w jednym wyroku skazującym za zbiegające się przestępstwa, jest bowiem uzależniona od oceny sytuacji majątkowej sprawcy w myśl kryteriów określonych w art. 33 § 3 k.k., a więc po wzięciu pod uwagę dochodów sprawcy, jego warunków osobistych, rodzinnych, stosunków majątkowych i możliwości zarobkowych. Powyższe oznacza, że tak

przeprowadzona ocena, aktualna na datę orzekania, nie może skutkować określeniem różnej wysokości stawki dziennej grzywny dla kar orzekanych za poszczególne przestępstwa, jak i ustaleniem innej stawki dziennej dla, obejmujących te kary, łącznej kary grzywny. Ocena sytuacji majątkowej oskarżonego, leżąca u podstaw jednostkowego wymiaru stawki, nie ulega przeobrażeniu wraz z momentem wymierzania, tym samym wyrokiem, kary łącznej, uwzględniając grzywny orzeczone za poszczególne przestępstwa. Z tych właśnie powodów w przepisie art. 86 § 1 k.k. nie zawarto regulacji odnoszącej się do określenia „na nowo wysokości stawki dziennej”, jakie przewiduje unormowanie zawarte w art. 86 § 2 k.k., mającej zastosowanie tylko w przypadku orzekania kary łącznej grzywny w wyroku łącznym, a więc wówczas, gdy wysokość stawek dziennych grzywny orzeczonych, w podlegających łączeniu wyrokach ustalana była w różnym czasie, z uwzględnieniem stanu majątkowego sprawcy w chwili orzekania (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 3 lutego 2006 r., II KK 346/05, OSNKW 2006, z. 3, poz. 30; 1 grudnia 2008 r., V KK 385/08; 8 grudnia 2016 r., II KK 372/16; 12 grudnia 2019 r., III KK 544/19; 18 grudnia 2024 r., II KK 472/24).

W takiej i tylko w takiej sytuacji (orzekania kary łącznej grzywny w wyroku łącznym) bez wątpienia istnieje potrzeba ustalenia nowej stawki, oczywiście przy zachowaniu określonych rygorów. Nie dotyczy ona jednak wypadku - jak w niniejszej sprawie - gdy następuje jednoczesna ocena okoliczności warunkujących wysokość tej stawki, w myśl zasad określonych w art. 33 § 3 k.k. oraz art. 85 i art. 86 § 1 k.k. Innymi słowy w sytuacji orzekania w tym samym wyroku kary łącznej, obejmującej grzywny wymierzone za poszczególne przestępstwa jednostkowe, stawka dzienna nie powinna być inna niż wysokość stawki ustalonej za poszczególne przestępstwa, skoro okoliczności mające wpływ na wysokość stawki dziennej grzywny w obu przypadkach są takie same (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2024 r., II KK 472/24).

W kwestionowanym wyroku nakazowym Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w pkt. 5 sentencji swego orzeczenia na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k., połączył orzeczone wobec oskarżonego w pkt. 1-4 jednostkowe kary grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na

kwotę 20 zł i wymierzył karę łączną grzywny w wymiarze 100 stawek przy ustaleniu stawki dziennej na kwotę 60 zł. Wprawdzie we wskazanym pkt. 5 sentencji wyroku Sąd wskazał, że kara łączna grzywny jest orzekana „w miejsce kar ograniczenia wolności” wymierzonych oskarżonemu w pkt. 1-4, które *de facto* nie zostały przecież wobec oskarżonego orzeczone, to zważywszy na jednoznaczną treść rozstrzygnięć zawartych w pkt. 1-4, zasadnym jest przyjęcie, że do powyższego uchybienia doszło w wyniku oczywistej omyłki pisarskiej, wynikającej np. z wadliwego działania autokorekty, czy też kopiowania i niewykasowania części danych z „wzorca”, co nie ma znaczenia dla merytorycznej strony rozstrzygnięcia.

Tak orzekając, w zakresie wymiaru kary łącznej grzywny, Sąd rażąco naruszył zasady wymiaru tej kary określone w art. 86 § 1 k.k. i art. 33 § 3 k.k., ponieważ zgodnie z unormowaniem zawartym w tych przepisach, jak i mając na uwadze treść art. 502 § 1 k.p.k., kara łączna grzywny mogłaby zostać orzeczona w granicach: od 101 stawek dziennych (kara „powyżej” najwyższej z kar jednostkowych orzeczonych, powiększona o najmniejszą jednostkę - 1 stawkę, w jakiej wymierza się karę tego rodzaju) do 200 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł każda (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2021 r., III KK 79/21).

Nie ulega więc wątpliwości, że zaskarżony wyrok, jako dotknięty podniesionym w kasacji uchybieniem, stanowiącym rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na jego treść, ostać się nie może.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy uchylił ten wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny i sprawę w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd ten ustali wysokość kary łącznej grzywny mając na uwadze zapatrywania prawne Sądu Najwyższego zawarte w tym uzasadnieniu, z uwzględnieniem treści art. 86 § 1 k.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

Jerzy Grubba

Tomasz Artymiuk

Marek Pietruszyński

[WB]

[a.ł]